

ΑΡΕΙΜΑΝΙΟ

ΔΙΚΤΥΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Μάθημα/Τάξη:	ΓΛΩΣΣΑ-ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
Κεφάλαιο:	
Όνοματεπώνυμο Μαθητή:	
Ημερομηνία:	
Επιδιωκόμενος Στόχος:	

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ταξίδι στον κόσμο της φύσης

Α. Ο μύθος λέει πως στα νερά των Κυθήρων γεννήθηκε η Αφροδίτη και από το νησί αυτό φαίνεται να πήρε και το όνομα Κυθέρεια. Το αναφέρουν ο Όμηρος, στο έπος της Ιλιάδας αλλά και ο Ηρόδοτος, ο Διόνυσος, ο Αριστοτέλης και ο Ξενοφών.

Β. Τα Κύθηρα- ή Τσιρίγο, σύμφωνα με την ενετική ονομασία- βρίσκονται νότια της Πελοποννήσου, στο σημείο που ενώνονται τρία πελάγη. Με μήκος ακτογραμμής που φτάνει τα 90 χιλιόμετρα, είναι προφανές γιατί το νησί είναι πολύ αγαπημένος καλοκαιρινός προορισμός.

Γ. Δεν είναι όμως μόνο οι θάλασσες και οι παραλίες του που προσελκύουν σαν μαγνήτης τους ταξιδιώτες. Οροσειρές- μία στα ανατολικά και μία στα δυτικά- οροπέδια, βαθιά φαράγγια, ποτάμια, καταρράκτες, λιμνούλες, μεγάλα πλατάνια και πλούσια βλάστηση συνθέτουν το πολύ ενδιαφέρον φυσικό ψηφιδωτό των Κυθήρων, που σε συνδυασμό με την ιδιαίτερη ενέργεια του νησιού, τα κάνει ακαταμάχητα.

Δ. Διάσπαρτα χωριουδάκια φωλιασμένα σε διάφορα σημεία του νησιού είναι οι «σταθμοί» των επισκεπτών στην περιήγησή τους στα Κύθηρα. Στον νότο κυριαρχούν η πρωτεύουσα Χώρα και το Καψάλι. Χτισμένη σε στρατηγικής σημασίας σημείο, στην κορυφή του βουνού, επιβλέπει προς όλες τις κατευθύνσεις. Αρχοντικά και μικρά σπιτάκια ενώνονται με στενά δρομάκια κάτω από την επιβλητική σκιά του ενετικού κάστρου. Μέσα στο κάστρο βρίσκεται το Ιστορικό Αρχείο Κυθήρων ενώ στην είσοδο της Χώρας βρίσκεται το Αρχαιολογικό Μουσείο.

Ε. Στο Καψάλι, που μοιάζει να σχηματίζει το γράμμα «ω», χτυπά η κοσμοπολίτικη καρδιά του νησιού, με υπέροχη θέα στη Χώρα αλλά και τη νησίδα Χύτρα. Τα διατηρητέα Αρωνιάδικα, η γραφική Αγία Πελαγία, ο «κυκλαδίτικος» Αβλέμονας, το δραστήριο Λιβάδι, τα Μητάτα με την πανοραμική θέα και ο Μυλοπόταμος με τους νερόμυλους, τα τρεχούμενα νερά και το καθηλωτικό σπήλαιο της Αγίας Σοφίας είναι μερικά από τα πιο όμορφα χωριά του.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A.1. Ποιο είναι το είδος του κειμένου; Που θα μπορούσατε να βρείτε ή να διαβάσετε ένα τέτοιο κείμενο; (μονάδες 10)

A.2. Ποια είναι η σχέση του νησιού των Κυθήρων με τη θεά Αφροδίτη; (μονάδες 10)

B.1. Να εντοπίσετε τη δομή της τελευταίας παραγράφου (θεματική πρόταση, λεπτομέρειες και κατακλείδα). (μονάδες 5)

B.2. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε μια παράγραφο. (μονάδες 10)

B. 3. Να χρησιμοποιήσετε τα επίθετα: **διάσπαρτα, καλοκαιρινός, αγαπημένος, πανοραμική, επιβλητική** και να φτιάξετε από μία πρόταση για το καθένα. (μονάδες 5)

Δ. Σε μια επιστολή προς ένα φίλο να αφηγηθείτε ένα περιστατικό από ένα ταξίδι σας στη φύση. (μονάδες 60)

Μπορείτε να στηριχτείτε στην δομή:

A) Τόπος – Χρόνος

B) Πρόσωπα – «ήρωες»

Γ) Το πρόβλημα – ο στόχος

Δ) Η δράση – τα αποτελέσματα

Ε) Η λύση

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Ο Κωσταντής

Μόλις το φανάρι γινόταν πράσινο και τ' αυτοκίνητα χιμούσαν, το παιδί έτρεχε στον κάθετο δρόμο. Πλησίαζε το τζάμι του οδηγού με την πραμάτεια στα χέρια του, χαρτομάντιλα, σαπούνια, σιλό, η κυρία Δέσποινα δεν μπορούσε να διακρίνει τι πουλούσε το παιδί, η απόσταση από τη διασταύρωση των φαναριών ως το ισόγειο διαμέρισμά της ήταν αρκετή. Μερικοί οδηγοί άνοιγαν το παράθυρο και του 'διναν το καπιτί τους κι αμέσως έκλειναν το τζάμι βιαστικά για να γλιτώσουν από την ενοχλητική παρουσία του αγοριού παρά για ν' αποφύγουν τη σιγανή βροχή που έπεφτε από το πρωί.

Το παιδί κοιτούσε λαίμαργα τις σακούλες των σούπερ μάρκετ στα πίσω καθίσματα, τα κουτιά με τα παιχνίδια, τα κόκκινα βελουδένια αβγά, τα σοκολατένια λαγουδάκια κι αυτό το βλέμμα προξενούσε αμηχανία και δυσαρέσκεια στους οδηγούς.

Μεγάλο Σάββατο, κρύο και βροχερό, κι η κυρία Δέσποινα ξεχνούσε τη μοναξιά της κοιτώντας την κίνηση του δρόμου. Το αγόρι ήταν καινούριο στην πιάτσα των φαναριών, ως χθες ζητιάνευαν τσιγγάνες με μωρά στην αγκαλιά. Ξανθούλικο και λιγνό, φορούσε μπλουζάκι καλοκαιρινό, Αλβανάκι θα ήταν σίγουρα, κοντά στα δώδεκα.

Βράδιασε, άναψαν τα φώτα, το κρύο κι η βροχή δυνάμωσαν, αραιώσε κι η κίνηση στους δρόμους. Το αγόρι μάζεψε τηνπραμάτεια του και πήρε την οδό Αγίου Δημητρίου. Όταν έφτασε στον αριθμό 12 χώθηκε στην είσοδο της πολυκατοικίας για να προφυλαχτεί από τη δυνατή βροχή.

Η κυρία Δέσποινα άνοιξε την πόρτα του ισογείου και είδε το αγόρι να κάθεται στα σκαλιά — μετρούσε την είσπραξη της μέρας, πενηντάρικά και λίγα κατοστάρικα. Η καρδιά της λαχτάρησε. Το παιδί ήταν ίδιος ο Αντωνάκης, ο εγγονός της. Είχε τα ίδια ξανθά μαλλιά, τα ίδια

καταγάλανα μάτια, μόνο το πρόσωπό του ήταν αδύνατο και κακοπαθημένο, του Αντωνάκη δεν του έλειπε τίποτα εκεί πέρα στην πλούσια Βαλιμόρη που ζούσε με τους γονείς του.

— Έλα μέσα να ζεσταθείς..., του είπε η γυναίκα.

Το παιδί την κοίταξε καχύποπτα και ψυχρά, ποιος ξέρει τι είχαν δει τα μάτια του ολημερίς στο δρόμο και πόσα είχε διδαχτεί από τη «φιλανθρωπία» των ανθρώπων. Θεός όμως το καλοσυνάτο πρόσωπο της κυρίας Δέσποινας, η μυρωδιά της μαγειρίτσας, αλλά κυρίως η ζεστασιά που έβγαине από το διαμέρισμα παραμέρισαν τους φόβους και τους δισταγμούς του.

— Πώς σε λένε;, το ρώτησε.

— Κώτσο, δηλαδή Κωνσταντή...

— Κι από πού είσαι, Κωνσταντή;

— Από την Αλβανία, από το Μπεράτι

— Κι οι γονείς σου;

— Τους μαζέψαν την περασμένη βδομάδα οι κλούβες της Αστυνομίας και τους έστειλαν πίσω στην Αλβανία.

— Κι εσύ πού μένεις τώρα;

— Όπου να 'ναι... Στις οικοδομές, στα παγκάκια του Ηλεκτρικού...

— Πεινάς;

— Έφαγα ένα κουλούρι το πρωί αλλά τώρα πεινάω...

— Πήγαινε στο μπάνιο να πλυθείς, θα σου φέρω ρούχα ν' αλλάξεις κι ύστερα θα σου βάλω να φας...

Άνοιξε η κυρία Δέσποινα την ντουλάπα και βρήκε εσώρουχα, μια αθλητική φόρμα, παπούτσια. Ο Αντωνάκης σε κάθε ταξίδι άφηνε στο σπίτι της γιαγιάς όσα ρούχα δε χωρούσαν στις βαλίτσες του. Ύστερα, η γυναίκα έφερε στο τραπέζι ψωμί, χαλβά, ελιές, ταραμοσαλάτα, φρούτα.

Ο Κωνσταντής, αφού πλύθηκε, ντύθηκε, κάθισε στο τραπέζι και δεν άφησε ούτε ψίχουλο. Χορτασμένος και ζεσταμένος βολεύτηκε στον καναπέ, μπροστά στην ανοιχτή τηλεόραση. Νανουρισμένος από τη μουσική έγειρε στα μαξιλάρια και τον πήρε ο ύπνος. Σε λίγο χτύπησε η καμπάνα της εκκλησίας. Η κυρία Δέσποινα πήρε τη λαμπάδα της κι έκλεισε πίσω της την πόρτα σιγανά για να μην ξυπνήσει τον Κωνσταντή. Η βροχή είχε σταματήσει, το φεγγάρι, ασημένιο, κυνηγιόταν με τα σύννεφα στον ουρανό.

— Χριστός Ανέστη..., έψαλε ο παπάς κι η κυρία Δέσποινα για πρώτη φορά δεν κάθισε ως το τέλος της λειτουργίας. Βιαζόταν να γυρίσει σπίτι της, να τσουγκρίσει τα κόκκινα αυγά με τον Κωνσταντή, να φάνε μαζί τη μαγειρίτσα...

*πραμάτεια: (ευτελής, ασήμαντο) εμπόρευμα

Θέμα 1°

Να χωρίσετε το κείμενο σε ενότητες και να γράψετε έναν πλαγιότιτλο για την κάθε μία.

(Μονάδες 25)

Θέμα 2°

Να βρείτε δύο μεταφορές και δύο εικόνες στο κείμενο. (Μονάδες 25)

Θέμα 3°

A. Να χαρακτηρίσετε τον Κωνσταντή και την κυρία Δέσποινα. (Μονάδες 25)

B. «πόσα είχε διδαχτεί από τη «φιλανθρωπία» των ανθρώπων»: Προσπαθήστε να φανταστείτε ποιες καταστάσεις έκαναν τον Κωνσταντή καχύποπτο και επιφυλακτικό απέναντι στους ανθρώπους. (Μονάδες 25)